

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๖-๗

วิชานี้มี คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๖ ปี ๒๕๖๖

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยยะ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ประจำองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่านอ.ปัญญา ธนอมรรค

คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้ำชำระหนี้) (ม.๖๘๖)

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก) (ม.๖๘๗ - ๗๐๑)

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด (ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเกี่ยวงฯ (ม.๖๘๘ - ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.หลุดหนี้ให้ ถน. (ม.๖๘๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๘๔)

๕) สิทธิไล่เบียด (ม.๖๘๓, ๖๘๕, ๖๘๖)

๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๒)

ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว

จะไล่เบียดจากลูกหนี้

ได้เพียงใด

๕) สิทธิไล่เบียด (ม.๖๘๓)

กรณีผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แล้ว

ย่อมมีสิทธิที่จะไล่เบียดเอาจากลูกหนี้

ม.๖๘๓ ระบุชัดแต่ต้นว่าผู้ค้ำประกัน

ต้องได้ชำระหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันจึงจะ

มีสิทธิไล่เบียดจากลูกหนี้ได้ทั้งต้นเงิน

และดอกเบี้ยเท่าที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระ

ให้แก่เจ้าหนี้ไปแล้ว

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...

กรณีที่นายสมโชคกู้ยืมเงินในครั้งแรก ๑๐๐,๐๐๐ บาท

นายสมโชคได้รับเงินกู้โดยทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินและ

ลงลายมือชื่อผู้กู้ไว้ เมื่อนายชาลผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้

ให้นายวันชัยแล้ว ย่อมมีสิทธิไล่เบียดจากนายสมโชค

ลูกหนี้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพราะการค้ำประกันนั้น ตาม

ป.พ.พ. ม. ๖๘๓ (ตามคำถามไม่มีประเด็นเรื่องดอกเบี้ย)

๕) สิทธิไถ่เบีย (ม.๖๕๓)

ฎ.๑๑๕/๕๕ เมื่อเชื่อว่าผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไปจริง จึงยอมมีสิทธิที่จะไถ่เบียออกจากลูกหนี้เพื่อคืนเงินกับดอกเบี้ยและเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใด ๆ เพราะการค้ำประกันนั้น ได้ตามมาตรา ๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบียเฉพาะคืนเงินไม่ (ถ้าผู้ค้ำประกันยังไม่ได้ชำระหนี้ยอมไม่มีสิทธิไถ่เบีย)

ฎ.๑๑๕/๕๕ ผู้ค้ำฯ (สถาบันการเงิน) ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไป จึงยอมมีสิทธิที่จะไถ่เบียออกจากลูกหนี้เพื่อคืนเงินกับดอกเบี้ย และเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างใด ๆ เพราะการค้ำประกันนั้น ได้ ตาม ม.๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบียเฉพาะคืนเงินไม่ สำหรับดอกเบี้ย มีสิทธิคิดได้ตามข้อตกลงและประกาศของ ธนาคารแห่งประเทศไทยกับประกาศของผู้ค้ำฯ กรณีมิใช่เป็น เบี้ยปรับที่สูงเกินส่วนแต่อย่างใด
ฎ.๕๕๗/๒๗ ผู้ค้ำฯ ลูกธนาคารเข้าหนี้หักบัญชีเงินฝากประจำ ใช้หนี้แทนลูกหนี้ ทำให้ผู้ค้ำฯ ประกันสูญเสียเงินคืนและดอกเบี้ย ที่ควรจะได้รับตามบัญชีเงินฝากประจำตั้งแต่วันที่ธนาคารเข้าหนี้ หักบัญชี ผู้ค้ำฯ ย่อมมีสิทธิไถ่เบียออกจากลูกหนี้เพื่อการสูญเสีย ดังกล่าวได้ตาม ม.๖๕๓

ฎ.๓๗๓๐/๕๒ สิทธิของโจทก์ที่ ๑ ที่จะไถ่เบียจำเลยที่ ๑ ใน ฐานะที่โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้ค้ำประกันนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้ค้ำฯ ได้ ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้วตาม ม.๖๕๓(ฎ.๒๑๐๘๔/๕๖)
ฎ.๑๓๑๕-๒๐/๓๗ การชำระหนี้โดยวิธีการที่โจทก์ยอมผูกพันตนเข้า เป็นลูกหนี้ของ ร. เพื่อชำระหนี้ของจำเลยอีกคนหนึ่งหาใช่เป็นการ ที่โจทก์ชำระหนี้ให้แก่ ร. เสร็จสิ้นแล้วไม่ ทั้งไม่ทำให้หนี้ระหว่าง ร. กับจำเลยที่มีอยู่เดิมระงับสิ้นไปเพราะมิใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ ร. ยังคงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้ ดังกล่าวได้เช่นเดิม เมื่อตามคำฟ้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าโจทก์ได้ ชำระหนี้แทนจำเลยให้แก่ ร. ไปแล้วหรือไม่เป็นจำนวนเท่าใด โจทก์จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องไถ่เบียออกจากจำเลย

ม.๖๕๓ สิทธิไถ่เบีย

เงิน. เมื่อหนี้ถึงกำหนด ชาว ใช้หนี้แทน ๕๕๐,๐๐๐ บาท (ต้น ๕๐๐,๐๐๐ ดอกเบี้ย ๕๐,๐๐๐)

คำ ๕ แสน ชาว เจียว
คืนภายใน ๑ ปี ค้ำฯ ค้ำฯ

ดอกเบี้ย ๑๐% ต่อปี
+ จำนวนบ้าน

ม.๖๕๓ ม.๖๕๒ ๖.๒ ไถ่เบีย ตาม ม.๒๒๕(๓), ๒๕๖

๕) สิทธิไถ่เบีย (ม.๖๕๓)

- ม.๖๕๓ ไถ่เบียจาก ธน. ทั้งต้นและดอกเบี้ยที่ผู้ค้ำฯ ชำระไปแล้วและผู้ค้ำฯ มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยคืนหรือดอกเบี้ยตามข้อตกลงจาก ต้นเงินที่ชำระไป เช่น จ่ายต้น ๕๐๐,๐๐๐ และ ดอก ๕๐,๐๐๐ จึงไถ่เบียได้ ๕๕๐,๐๐๐+ ดอกเบี้ย(ผิดนัดหรือตามข้อตกลง)จาก ต้นเงิน ๕๐๐,๐๐๐
- รวมถึงการที่ต้องเสียหายเพราะการค้ำประกันนั้น (ฎ.๕๕๗/๒๗, ๔๒๐๕/๔๐, ๓๕๕๔/๕๕, ๑๕๒๒/๕๗, ๑๕๕/๕๕)
- ต้องชำระแทน ธน. ไปแล้วจริงๆ (ฎ.๓๗๓๐/๕๒, ๑๓๑๕-๒๐/๓๗)
- ผู้ค้ำฯ รับช่วงสิทธิ ธน. ทั้งประกันแห่งหนี้ ตาม ม.๖๕๓ ๖.๒ เช่น จำนำ, จำนอง (เฉพาะทรัพย์สินของ ธน.) (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖) กลับแนว เนติ ๓๐, ๔๐) แต่ถ้าไม่ใช่ประกันแห่งหนี้ไม่มีสิทธิ (ฎ.๑๐๗๐๐/๔๖)
- อายุความในการไถ่เบียคือ ๑๐ ปี ตาม ม.๑๕๓/๓๐ (ฎ.๔๕๗๗/๕๖)

ฎ.๗๕๕๑/๖๑ กรณีเจ้าหนี้เรียกให้โจทก์ชำระค้ำประกันชดเชยตามสัญญาค้ำประกัน เมื่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วตาม ม.๖๕๖ ดังนั้น โจทก์ ซึ่งรับช่วงสิทธิทั้งหลายของเจ้าหนี้อันมีต่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ผิดนัดจึงมีสิทธิไถ่เบีย แก่จำเลยเพื่อคืนเงินและดอกเบี้ยที่ชำระแก่เจ้าหนี้ไป รวมทั้งดอกเบี้ยผิดนัดของ ต้นเงินนั้นในทันทีที่ได้ชำระเงินแก่เจ้าหนี้ เพียงแต่โจทก์ไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ย ช้อนดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดซึ่งต้องห้ามตาม ม.๒๒๔ ๖.๒ เท่านั้น เมื่อเงินที่โจทก์ ชำระให้แก่เจ้าหนี้ไม่ปรากฏว่าเป็นดอกเบี้ย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระเงิน ที่ได้ชำระแทนไปพร้อมดอกเบี้ยผิดนัดคืนอัตราที่กฎหมายกำหนดตามที่โจทก์ เรียกร้อง นับแต่วันที่โจทก์ได้ชำระหนี้แทนจำเลย เพราะจำเลยตกเป็นผิดนัดมาก่อน แล้ว หากจะตกเป็นผู้ผิดนัดก็ต่อเมื่อโจทก์ได้เรียกให้ชำระหนี้ตาม ม.๒๐๔ ๖.๑

จน. โจทก์ ใช้หนี้แทน ๑ ล้าน

จำเลยที่ ๑	โจทก์	จำเลยที่ ๒
กู้ ๑ ล้าน	ค้าฯ	จำนองที่ดิน
	๑ ล้าน	๑ ล้าน

๕) สิทธิไถ่เบีย (ม.๖๕๓)

ผู้ค้ำประกันรับช่วงสิทธิเจ้าหนี้ทั้งประกัน
แห่งหนี้ตามมาตรา ๖๕๓ วรรคสอง

แต่ผู้ค้ำประกันจะรับช่วงสิทธิบังคับได้เฉพาะ
ทรัพย์สินจำนองหรือทรัพย์สินของลูกหนี้เท่านั้น

ผู้ค้ำประกันจะไปบังคับทรัพย์สินจำนองของผู้อื่น
ไม่ได้ (ฎ.๑๓๓๓๓๗/๕๖)

ฎ.๑๓๓๓๓๗/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่
จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของ
จำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑
บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำ
ประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลย
ที่ ๑ ... ในกรณีของจำเลยที่ ๒ ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติ
ให้นำ ม.๖๕๒ ๖.๒ ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดชอบ
อย่างลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่กรณีผู้ค้ำประกัน
หลายคนยอมตนเข้าค้ำประกันหนี้รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดชอบอย่าง
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๕๒ ๖.๒ อันจะทำให้โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้
บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้
(สรุป โจทก์จะรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้มาบังคับจำนองที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้)

ฎ.๔๕๗๔/๓๖

จน. โจทก์ ใช้หนี้แทน ๔๐,๗๐๐ บาท

น. กู้	โจทก์	จำเลย
๒๐,๐๐๐	ค้าฯ	ค้าฯ
คอกเบีย		
๒๐,๗๐๐		

ต่อมา ทำ ส.ญ.กู้

ระหว่างกัน ๔๐,๗๐๐ บาท

หากมีการแปลงหนี้ใหม่ในกรณีต่อไปจะมีผลให้หนี้ตามสิทธิไถ่เบียระงับไป
ฎ.๔๕๗๔/๓๖ โจทก์และจำเลยเป็นผู้ค้ำประกัน น. ในหนี้รายเดียวกัน จึงเป็น
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๕๒ ๖.๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วยอมรับช่วงสิทธิ
ของเจ้าหนี้ไถ่เบียเอาแก่จำเลยได้ทั้งหมดตาม ม.๒๒๘(๓) และ ๒๒๘ และยังมีสิทธิที่
จะไถ่เบียเอาแก่ น. เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดได้ตาม ม.๖๕๓ ๖.๑ อีกด้วย เมื่อปรากฏ
ต่อมาว่าโจทก์ตกลงกับ น. ทำหนังสือสัญญากู้เงินมีข้อความว่า เป็นหนี้เงินกู้โจทก์
๔๐,๗๐๐ บาท ถือได้ว่าหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามสัญญากู้เงิน เป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้
หนี้ตามสิทธิไถ่เบียแก่ น. ระงับไป และความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันหนี้
เดิมของ น.และในฐานะลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ย่อมระงับไปด้วย สันสิทธิไถ่เบีย(นค๕๘)

**ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว
จะสิ้นสิทธิไถ่เบียจากลูกหนี้
ในกรณีใดบ้าง**

- ผู้ค้าฯ สิทธิไต่เบี่ย ๒ กรณี คือ ม.๖๕๕ (เนติ ๗๑) และ ๖๕๖ (๑) ม.๖๕๕ ผู้ค้าฯ ละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของ ลน. ผู้ค้าฯ สิทธิไต่เบี่ย เพียงเท่าที่ไม่ยกข้อต่อสู้ เว้นแต่ไม่รู้ และที่ไม่รู้ไม่ใช่ความผิดของตน (ฎ.๕๓/๒๒ ม.๖๕๕ ให้สิทธิแก่ ลน.ยกขึ้นเถียงผู้ค้าฯ ไม่ให้ไต่เบี่ย ลน.)

- ไม่ยกข้อต่อสู้ หมายถึง ไม่ให้การสู้คดี, จน.ทวงแล้วชำระฯ

- ข้อต่อสู้ของ ลน. เช่น ลน.ชำระหนี้บางส่วน, ไม่มีหลักฐานการกู้, หนี้ประธานขาดอายุความเป็นต้น

- ถ้าผู้ค้าฯ ไม่ยกข้อต่อสู้ของผู้ค้าฯเอง ไม่สิทธิไต่เบี่ย เช่น ศ.ญ.ค้าฯเป็นโมฆะ, ศ.ญ.ค้าฯไม่มีหลักฐาน ฯ

(๒) ม.๖๕๖ ผู้ค้าฯชำระหนี้แทนโดยไม่บอก ลน. ลน.ไม่รู้ไปชำระซ้ำ ผู้ค้าฯไม่มีสิทธิไต่เบี่ย ต้องไปเรียกคืนจาก จน.ฐานลากมิกวได้ ตาม ม.๖๕๖ (ฎ.๕๒๔๑/๓๘ คนละยอก)(ถ้าผู้ค้าฯบอกแล้วไต่เบี่ยได้)

ผู้ค้าฯประกันไม่ยกข้อต่อสู้กรณีไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินซึ่งถือเป็นข้อต่อสู้ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๔ ทั้งที่ทราบดี ผู้ค้าฯประกันยอมสิทธิที่จะไต่เบี่ยเพียงเท่าที่ไม่ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๕ (เนติ ๗๑)

แต่ถ้าผู้ค้าฯประกันไม่ยกข้อต่อสู้ของตัวผู้ค้าฯประกันเอง เช่น สัญญาผู้ค้าฯประกันไม่มีหลักฐานการค้ำประกันฯ ผู้ค้าฯประกัน ยังไม่สิทธิไต่เบี่ย คือ ผู้ค้าฯประกันยังมีสิทธิไต่เบี่ยลูกหนี้อยู่

 ๖๕๕
จน. **ขาวใช้หนี้แทน ๕ แสน**

คำกู้ ๕ แสน	ขาว ค้ำฯ
- จน. ส่งเงินกู้ แต่ไม่ได้ทำหลักฐานการกู้	- มีหลักฐานค้ำฯ และรู้ว่าคำไม่ได้ ทำหลักฐานการกู้ไว้

 ฎ.๕๒๔๑/๓๘ หนี้จำนวนที่ยังไม่ได้ชำระจำเลย ซึ่งเป็นทายาทของ ป. ซึ่งถึงแก่กรรม ต่อมาถูกฟ้องและได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความชดใช้ให้แก่ บริษัท ข. โดยไม่ได้ช้ำกับยอดหนี้ส่วนที่โจทก์ (ผู้ค้าฯประกัน) ได้ชำระแทนไปแล้ว ดังนั้นแม้โจทก์จะไม่ได้บอกแก่จำเลยว่าโจทก์ได้ชำระหนี้แทน ป. ให้จำเลยทราบก็ตาม ก็ชอบที่จะรับช่วงสิทธิฟ้องไต่เบี่ยเงินจำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาทเอาแก่จำเลยได้

- **ค้ำฯ**
๓. สิทธิและโทษของผู้ค้าฯ(๕+๑)
  - ๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)
  - ๒) สิทธิเกี่ยวๆ (ม.๖๘๘ – ๖๕๐)
  - ๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
  - ๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๕๔)
  - ๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๕๓, ๖๕๕, ๖๕๖)
  - ๖) โทษของผู้ค้าฯ(ม.๖๕๒)

 ๖) โทษของผู้ค้าฯ(ม.๖๕๒)

มาตรา ๖๕๒ อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ที่ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯประกันด้วย

มาตรา ๑๕๓/๑๔ อายุความยอมสะดุดหยุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องโดยทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ให้ ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย...
- (๒)... (๓)... (๔)... (๕)...

มาตรา ๑๕๓/๑๕ เมื่ออายุความสะดุดหยุดลงแล้ว ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนนั้นไม่นับเข้าในอายุความ

เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใด ให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น

จน.

ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้
ดำ
ฎี

๖) โทษของผู้ค้าฯ(ม.๖๕๒)

เหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ม.๑๕๓/๑๔ เช่น ตน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือไปชำระหนี้บางส่วน (ก่อนขาดอายุความ) ผลตาม ม.๑๕๓/๑๕ เริ่มนับอายุความใหม่ (ฎ.๒๕๐๓/๕๑, ๑๔๐๑๓/๕๘) และเป็นโทษเฉพาะผู้ค้าฯ(ฎ.๔๘๕๓/๔๕, ๑๐๐๕๕/๕๘, ๑๔๒๘๑/๕๘)

แต่ถ้าเป็นเพียงการรับสภาพความรับผิดชอบ
ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
ฎ.๑๔๒๘๕/๕๘ หนังสือรับว่าเป็นหนี้ (ทำหลังขาดอายุความ) จึงเป็นเพียงการรับสภาพความรับผิดชอบโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง และไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้าฯประกันตามมาตรา ๑๕๓/๒๘ วรรคสอง (เนติ)

ม.๖๕๒

จน.

ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้
ดำ | **ขาว** | **เขียว**
ฎี | **ค้าฯ** | **ค้าฯ**

๖) โทษของผู้ค้าฯ(ม.๖๕๒)

อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้
ยอมเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯประกัน
ฎ.๓๑๐๔/๕๘ การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นยอมเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯประกันด้วยตามมาตรา ๖๕๒

ฎ.๔๖/๓๘ จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง แม้จะมีข้อสัญญาระบุว่าจำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯประกันยอมรับผิดชอบ ในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ด้วยก็ตาม (ปัจจุบันมีเพียงผู้ค้าฯประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้) แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯประกันด้วยตาม ม.๖๕๒ ซึ่งเป็นข้อยกเว้น ม.๒๕๕ จำเลยที่ ๒ จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ (เนติฯ ๕๑)

 จน.
ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้
ดำ + แดง | ขาว | เขียว
ร่วมกันกู้ | ค้ำฯ | ค้ำฯ

 บ) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๕๒)
 มาตรา ๖๕๒ เป็นโทษที่ร้ายแรงซึ่งตกหนักแก่ผู้ค้ำประกันยิ่งกว่าตัวลูกหนี้ขั้นต้น
 ด้วยกันเสียอีก กล่าวคือ การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้น
 คนหนึ่งจะไม่เป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้นอีกคนหนึ่งแม้ร่วมกันรับผิดชอบ
 (อายุความสะดุดหยุดลงย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น
 เท่านั้นตามมาตรา ๒๕๕) แต่การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้น
 ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย และในทางกลับกันการที่ผู้ค้ำประกันคนหนึ่งทำให้
 อายุความสะดุดหยุดลงกลับไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ขั้นต้นคือไม่ทำให้
 อายุความลูกหนี้ขั้นต้นสะดุดหยุดลงแต่อย่างใดเลย และไม่เป็นโทษแก่
 ผู้ค้ำประกันร่วมคนอื่น (ฎ.๑๔๒๘๑/๒๕๕๘)

 จน.
ปีที่เก่า ขาว ทำหนังสือรับสภาพหนี้
ดำ | ขาว | เขียว
กู้ | ค้ำฯ | ค้ำฯ

 บ) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๕๒)
 - ผู้ค้ำฯ ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
ไม่มีผลถึง ตน. (ฎ.๑๔๓๘/๔๐ เหนติ ๖๑)
 - ผู้ค้ำฯ หลายคน ผู้ค้ำฯ คนหนึ่งทำให้
 อายุความสะดุดหยุดลง ไม่มีผลถึง
ผู้ค้ำฯ รายอื่น และไม่มีผลถึง ตน.
 (เทียบ ฎ.๑๔๒๘๑/๕๘, ๖๔๐๓/๖๑)

ผู้ค้ำประกันทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ขั้นต้น
 ฎ.๑๔๓๘/๔๐ การที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ก่อนยอมทำให้อายุความ
 สะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกัน แต่ไม่มีกฎหมายโดยบัญญัติไว้ว่าให้ผลไปถึง
 ลูกหนี้ด้วยแม้ลูกหนี้ทั้งสองจะต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ค้ำประกัน (ปัจจุบันมีเพียง
 ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้) กำหนด
 อายุความของลูกหนี้แต่ละคนก็ต้องเป็นไปเพื่อคุณและโทษเฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น
 เท่านั้น การที่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ลูกหนี้ทั้งสองย่อมไม่ต้องถูกผูกพันใน
 เรื่องอายุความสะดุดหยุดลง ฉะนั้นจึงไม่ทำให้อายุความที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้อง
 จากลูกหนี้ทั้งสองสะดุดหยุดลงด้วย (เนติ ๖๑)

 เนติ ๖๑
นายพันผู้ใหญ่ เมื่อหนี้ถึงกำหนดได้ ๕ ปี
 นายหมื่นชำระ ๑ แสน
 อีก ๑ ปี นายพันมาฟ้อง
นายสิบ กู้ ๑ ล้าน | นายหมื่น ค้ำฯ
+ จำนองที่ดิน
(ได้รับเงินกู้แล้ว)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... สำหรับ
กรณีความรับผิดของนายหมื่นผู้ประกันนั้น แม้นายหมื่น
ชำระหนี้บางส่วนทำให้อายุความในหนี้ตามสัญญาค่าประกัน
สะดุดหยุดลงมีผลให้ไม่ขาดอายุความ แต่หนี้ตามสัญญาค่าประกัน
เป็นหนี้อุปการะเพื่อประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธาน
เมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ นายหมื่นผู้ประกันมีสิทธิตาม
มาตรา ๖๕๔ ที่จะยกข้อต่อสู้ของนายสิบเรื่องหนี้กู้ยืมเงิน
ขาดอายุความขึ้นต่อผู้เจ้าหนี้ได้ ศาลต้องยกฟ้อง (นายหมื่น)
นายหมื่นจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อนายพัน (เจ้าหนี้) (ฎ.๘๖๔/๑๒)

ผู้ค้ำประกันร่วมคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
ไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันร่วมคนอื่น
ฎ.๖๔๐๓/๖๑ ม.๖๕๒ เป็นบทบัญญัตินิติสัมพันธ์ระหว่าง
ผู้ค้ำประกันกับลูกหนี้ แต่ในระหว่างผู้ค้ำประกันด้วยกัน
บทบัญญัติลักษณะค้ำประกันมิได้กำหนดความรับผิด
ต่อกันไว้ ต้องใช้หลักทั่วไปตาม ม.๒๕๕ ซึ่งกำหนดว่า
อายุความของลูกหนี้ร่วมคนใดที่ย่อมเป็นไปเพื่อคุณและ
โทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น แม้นบริษัท ม.ผู้ค้ำประกัน
คนหนึ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ อายุความย่อมสะดุด
หยุดลงเฉพาะแก่บริษัท ม. เท่านั้น หากมีผลถึงจำเลยซึ่ง
เป็นผู้ค้ำประกันร่วมกับบริษัท ม. ไม่ (ฎ.๑๖๒๘/๖๔)

 ม.๖๕๒
จน.
ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้
คำ ขาว เหลือง
ฎี คำฯ จำนอง
ที่ดิน

ฎ.๒๖๕๖/๖๑ จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ เป็นผู้จำนองที่ดิน
ประกันหนี้ของ ส.ซึ่งแม้ตามข้อตกลงการทำ ส.ญ.จำนอง
ระบุว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ ตกลงยินยอมร่วมรับผิดชอบกับ
ลูกหนี้ แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว ส.
ย่อมเป็นโทษแก่ ส. เท่านั้น ไม่มีผลถึงจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และ
ที่ ๖ ผู้จำนองด้วย ตาม ม.๒๕๕ วรรค ๒ จะถือว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔
และที่ ๖ เปรียบเสมือนผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๕๒ ไม่ได้

ข้อระวังเกี่ยวกับการทำให้อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ สะดุดหยุดลง
ฎ.๑๘๘๗/๖๖ เมื่อบุคคลใดตายมรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท
จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นทายาทจึงตกเป็นลูกหนี้ที่โจทก์จะบังคับเอาตามสิทธิ
เรียกร้องที่มีอยู่ต่อผู้ตาย สำหรับทรัพย์สินที่ตกทอดแก่จำเลยที่ ๑
โดยสิ้นเชิง ดังนั้นเมื่อจำเลยที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้โจทก์
ไว้แล้ว อายุความเรียกร้องของโจทก์อันมีต่อเจ้ามรดกก็ได้เปลี่ยนมาเป็น
อายุความเรียกร้องอันมีต่อจำเลยที่ ๑ อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ ที่
มีให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่ความตายของเจ้ามรดก
จึงสะดุดหยุดลง อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงต้องตั้งต้น
นับใหม่ตามอายุความแห่งมูอหนี่ คำว่ารับสภาพหนี้ที่มีความหมายบ่งชี้
อยู่ชัดเจนแล้ว เป็นการรับสภาพหนี้ตามมูอหนี่นั้น ๆ เมื่อมูอหนี่ในเรื่องนี้
เป็นหนี้ที่ต่อขึ้นโดยการกู้เงิน อายุความบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูอหนี่
จากการกู้เงินนั้นย่อมมีกำหนด ๑๐ ปี หากจากฉบับไปใช้อายุความ ๑ ปี
สำหรับสิทธิเรียกร้องที่เจ้าหนี้มีอยู่แก่เจ้ามรดกได้ไม่

 มาตรา ๑๕๓/๒๔ เมื่ออายุความครบกำหนดแล้ว
ลูกหนี้จะสละประโยชน์แห่งอายุความนั้นเสียก็ได้
แต่การสละประโยชน์เช่นว่านี้ไม่มีผลกระทบ
กระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกหรือผู้ค้ำประกัน
- ลน.สละประโยชน์แห่งอายุความ (ม.๑๕๓/๒๔)
(ทำหลังขาดอายุความ) ไม่มีผลกับผู้ค้ำฯ ผู้ค้ำฯ ยัง
ยกอายุความขึ้นสู้ได้ (เทียบ ฎ.๑๔๘๔/๘๘)

ค้ำฯ

๔. ความระงับ (หยุดพื้นหรือเลิก)
 ๑) จน.กระทำให้ผู้ค้ำฯ ไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๗)
 ๒) หนี้ประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๘)
 ๓) ค้ำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา
 ผู้ค้ำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต(ม.๖๕๕)
 ๔) ค้ำฯ หนี้ต้องชำระ ณ เวลาแน่นอน
 จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ จน. (ม.๗๐๐)
 ๕) ผู้ค้ำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ
 จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)

๕ หยุด

ร ร ล ผ ม

ค้ำฯ

ร. ตัวแรก รับช่วงสิทธิไม่ได้ (ม.๖๕๓)
 ถ้าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของ
 เจ้าหนี้เอง เป็นเหตุให้ผู้ค้ำฯ ประกัน
 ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนอง จำนำ
 หรือบุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้
 แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำฯ ประกัน
 ผู้ค้ำฯ ประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ
 เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น

ค้ำฯ

ร. ตัวที่สอง ระงับ (ม.๖๕๘)
 หนี้ประธานที่ค้ำฯ ประกันระงับ
 ผู้ค้ำฯ ประกันหลุด เช่น ถูกหนี้
 ชันต้นชำระหนี้แล้ว
 เจ้าหนี้ปลดหนี้ประธานแล้ว
 หนี้ประธานมีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว
 เป็นต้น

ค้ำฯ

ล. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)
 หนี้ที่ค้ำฯ ประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป
 หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้ค้ำฯ ประกันมี
 สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
 โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราว
 ในอนาคต

ค้ำฯ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๗๐๐)
 หนี้ที่ค้ำฯ ประกันมีกำหนด
 เวลาชำระหนี้แน่นอนและ
 เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่
 ถูกหนี้ ผู้ค้ำฯ ประกันหลุด

คำฯ

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๓๐๑)
 เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน
 ขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วน
 ถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม
 รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

๑) ม.๖๕๗

กรณีลูกหนี้มีการจ้างหรือจํา ถ้าการกระทำของ
 เจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจ้าง
 หรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจําอันลูกหนี้ได้ให้ไว้
 แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดเพียงเท่าที่ตนต้อง
 เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (นิติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

จน.

ขาวใช้หนี้แทนคำจะไล่เบี้ยได้เพียงใด

คำ กู้ ๕ แสน | ต่อมา
 +จ้างที่บ้าน | ขาว
 +จํารถยนต์ | คำฯ

จน.

คำถาม ถ้า จน. ไปปลดจ้างหรือ
 จําให้คำ จะมีผลต่อขาวอย่างไร

คำ กู้ ๕ แสน | ต่อมา
 +จ้างที่บ้าน | ขาว
 +จํารถยนต์ | คำฯ

จน.

คำถาม ถ้า จน. ไปปลดจ้าง
 ให้เหลือง จะมีผลต่อขาวอย่างไร

คำ กู้ ๕ แสน | เหลือง | ต่อมา
 +จ้างที่บ้าน | จ้าง | ขาว
 +จํารถยนต์ | ที่ดิน | คำฯ

๑) ม.๖๕๗

- กรณีมีการจ้างหรือจํา เฉพาะกรณีที่เจ้าหนี้ปลดจ้าง
 หรือจําในทรัพย์สินจ้างหรือจําของลูกหนี้เท่านั้น
 จึงจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุด ถ้าเจ้าหนี้ปลดจ้างหรือจําในทรัพย์สิน
 ที่บุคคลอื่นนำมาประกันหนี้ ผู้ค้ำประกันไม่หลุด (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖)
 - มาตรานี้ลูกหนี้ต้องจ้างหรือจําให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ก่อนหรือ
 ในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ถ้าลูกหนี้จ้างหรือจําภายหลังจาก
 มีการทำสัญญาค้ำประกัน แม้เจ้าหนี้ปลดจ้างหรือจําให้ลูกหนี้
 ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุด (นิติ ๗๓)

๑) ม.๖๕๓

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนองหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำอันลูกหนี้ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดเพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้น
จากความรับผิดเพียงเท่าที่
ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น
หมายถึงอย่างไร

เนติ ๕๔

เทพ (จน.)

ไท กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	หลังจากไทจำนอง ได้ ๒ วัน
+จำนองที่ดินวงเงิน	
จำนอง ๖๐๐,๐๐๐ บาท	ทอง ค้ำฯ
(ที่ดินมีราคา ๑ ล้านบาท)	

ต่อมาเทพปลดจำนองที่ดินให้นายไท

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๕...การที่นายเทพ (เจ้าหนี้)
ปลดจำนองที่ดินให้แก่ นายไท (ลูกหนี้) เป็นเหตุให้นายของผู้ค้ำประกัน
ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนองอันได้ให้ไว้แก่นายเทพแต่ก่อนทำสัญญา
ค้ำประกันเพื่อชำระหนี้กู้ยืมเงิน นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด
เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการปลดจำนองตามมาตรา ๖๕๗
ที่ดินดังกล่าวมีราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่จำนองเป็นประกันหนี้
เพียง ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด ๖๐๐,๐๐๐ บาท...

เนติ ๕๗

แดง (จน.)

คำ กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	พร้อมกับ มี ขาว ค้ำฯ
+จำนำแหวนเพชร	
ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท	

ต่อมาแดงให้คำยืมแหวนเพชรแล้วคำไม่คืน

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๗ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...
การที่นายแดงผู้รับจำนำให้นายคำยืมแหวนเพชรไป
(ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายคำนำมาจำนำไว้ตั้งแต่
นายคำทำสัญญากู้ยืมเงิน) ทำให้ทรัพย์ที่จำนำกลับ
คืนสู่ครอบครองของนายคำผู้จำนำ สิทธิจำนำจึงระงับ
ตามมาตรา ๗๖๕ (๒) (เทียบ ฎ.๒๕๑๗/๒๕๓๔) และ
เป็นเรื่องเจ้าหนี้ทำให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจรับช่วงสิทธิ
จำนำได้เพราะการกระทำของเจ้าหนี้ตามมาตรา ๖๕๗
นายขาวผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดเพียง
เท่าที่ตนเสียหายคือ ๖๐๐,๐๐๐ บาท... (เนติ ๓๓, ๓๕)

 หากเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำที่ค้ำลูกหนี้ให้ไว้เป็นประกัน จะมีผลต่อชาวอย่างไร

จน.

คำ กู้ ๕ แสน
+ จำนองบ้าน
+ จำนำรถยนต์

**ต่อมาชาว
จำนองที่ดิน**

 เนติ ๓๒

ไท (จน.)

เอก กู้ ๒๐๐,๐๐๐ บาท
+ จำนำแหวนเพชร
ราคา ๓๐,๐๐๐ บาท

**พร้อมกับ
มี จัตุ
จำนองที่ดิน**

ต่อมาไทคืนแหวนเพชรให้เอกไป

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๖๒๗)
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญากู้เงิน นายโท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท จำนำเป็นประกัน โดยมี... นายจัตุวาทจะเขียนจำนองที่ดินของตน... เป็นประกันหนี้รายนี้ไว้... รงคำตอบ... การที่นายโทเจ้าหนี้คืนแหวนเพชรที่จำนำให้นายเอกลูกหนี้ไป อันทำให้สัญญาจำนองรับตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจัตุวาทผู้จำนองไม่อาจรับช่วงสิทธิจำนำได้ นายจัตุวาทยอมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเท่าที่ตนต้องเสียหายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗ คือเท่ากับราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายโทคืนให้นายเอกไป...

 เนติ ๕๑

แสง (จน.)

เมือง เป็นหนี้ค่าจ้าง ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท
+ ทำหนังสือระบุว่า จำนำเครื่องจักร แต่ไม่มีการส่งมอบเครื่องจักรให้แสง

**พร้อมกับ
มี จัตุ
จำนองที่ดิน**

ต่อมาแสงแจ้งว่าไม่ต้องการรับจำนำเครื่องจักรแล้ว

แต่ต้องระวัง หากไม่เป็นการจำนำเสียแล้วก็ไม่เป็นการทำให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้น ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๑ ข้อ ๕ รงคำตอบ... สัญญาระหว่าง นายเมือง (ลูกหนี้) กับนายแสง (เจ้าหนี้) แม้จะทำเป็นหนังสือระบุว่า นายเมืองจำนำเครื่องจักร แต่เมื่อไม่มีการส่งมอบเครื่องจักรนั้นให้แก่ นายแสงจึงไม่เป็นการจำนำตามมาตรา ๗๔๗ (ฎ.๔๒๗๘/๒๕๓๔) ดังนั้นเมื่อมานายแสงซึ่งเป็นเจ้าหนี้จะแจ้งต่อนายเมืองว่าไม่ต้องการรับจำนำอีกต่อไป ก็ไม่เป็นการทำให้นายสีผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนำที่ได้ไว้แก่นายแสงเจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะทำสัญญาค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๗ นายสีผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นความรับผิดชอบตามราคาเครื่องจักร ดังนั้น นายสีต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกัน ชำระหนี้ค่าจ้าง ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่นายแสงผู้รับจ้าง

 ๑) ม.๖๕๗

- กรณีที่เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำนั้น เฉพาะกรณีที่เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำในทรัพย์สินจำนองหรือจำนำของลูกหนี้เท่านั้น จึงจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุด ถ้าเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำในทรัพย์สินที่บุคคลอื่นนำมาประกันหนี้ ผู้ค้ำประกันไม่หลุด (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖)

- มาตราหนี้ลูกหนี้ต้องจำนองหรือจำนำให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ถ้าลูกหนี้จำนองหรือจำนำภายหลังจากมีการทำสัญญาค้ำประกัน แม้เจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำให้ลูกหนี้ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุด (เนติ ๗๓)

ช่าง (จน.)

เพชร | มรกต
 กู้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท | จำนองที่ดิน

วันถัดจากมรกต จำนอง เพชร จำนารรถยนต์ แต่ต่อมาช่างเห็นวารถยนต์เก่ามากจึงคืนรถยนต์ให้เพชรไป

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... ส่วนการที่นายช่างคืนรถยนต์ (ทรัพย์จำนำ) ให้แก่นายเพชรไป แม้เป็นการกระทำของนายช่างเจ้าหนี้ที่ทำให้จำนำระงับ แต่สิทธิจำนำดังกล่าว นายเพชรได้ให้ไว้แก่นายช่างภายหลังที่นายมรกตได้ทำสัญญาจำนองแล้ว นายมรกตจึงไม่พ้นความรับผิดชอบในส่วนนี้ตาม ป.พ.พ. ม.๖๕๗ ประกอบ ม.๗๒๗

จน.

คำถาม ถ้า จน. คืนโฉนดให้คำ จะมีผลต่อชาวอย่างไร

คำ กู้ ๕ แสน | ต่อมา
 + นำโฉนด | ชาว
 มาวางเฉยๆ | คำฯ

๑) ม.๖๕๗

- รวมสิทธิยึดหวง แต่ไม่รวมสิทธิที่ไม่อยู่เหนือทรัพย์สิน เช่น การยึดโฉนด ถ้า จน.คืนโฉนด ไม่เข้า ม.๖๕๗ (ฎ.๒๗๑๘/๑๕) หรือสิทธิเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากเพื่อหักหนี้ ไม่ใช่สิทธิตาม ม.๖๕๗ (ฎ.๑๒๕/๔๔)

๑) ม.๖๕๗

สิทธิตามมาตรา ๖๕๗ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้เหนือทรัพย์สิน ของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำนำ หรือบริมสิทธิ
 ฎ.๒๗๑๘/๑๕ สิทธิตามมาตรา ๖๕๗ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้เหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น การจำนอง จำนำ หรือบริมสิทธิ โฉนดเป็นเพียงเอกสารแสดงกรรมสิทธิในตัวทรัพย์ จำเลยที่ ๑ มอบโฉนดให้โจทก์ยึดถือไว้ ไม่ทำให้โจทก์มีสิทธิใด ๆ ในตัวทรัพย์ คือที่ดินตามโฉนด การที่โจทก์คืนโฉนดให้จำเลยที่ ๑ ไป จึงไม่เป็นเหตุทำให้จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันพ้นความรับผิดชอบได้

๑) ม.๖๕๗

- ข้อตกลงยกเว้นมาตรา ๖๕๗ ซึ่งไม่ใช่กฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในบังคับได้ไม่เป็นโมฆะ และมาตรา ๖๕๕/๑ ไม่ได้ระบุนำไว้ (ฎ.๘๓๗๐/๕๑)

๑) ม.๖๕๓

แม้ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลตกลงรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมก็ไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๕๓, ๗๐๐(ฉ.๖๕๓/๔๐(เนติ๕๑,๕๔,๕๕))
 ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๔ ธงคำตอบ ...
 ผู้ค้ำประกันที่ยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมก็ยังคงเป็นผู้ค้ำประกัน
 ไม่ใช่ลูกหนี้ขั้นต้น จึงมีสิทธิตาม ป.พ.พ.มาตรา ๗๐๐ และ ๖๕๓...
 (ปัจจุบันมีเพียงผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้)

การคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันเนื่องจากได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้วไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๖๕๓

ฎ.๕๕๔๔/๕๕ หนี้อำนาจชำระหนี้ไป ส.ญ.อำนาจจึงระงับสิ้นไปด้วยตาม ม.๖๔๔(๑) จำเลยผู้รับอำนาจไม่อาจหวังเหนี่ยวถือนิติวิธีใดๆ ใน ส.ญ.อำนาจและทรัพย์สินที่จำนองไว้ได้อีก การที่จำเลยจดทะเบียนปลดจำนองให้แก่ อ. และ ว. จึงเป็นการกระทำไปตามหน้าที่ของ จน.ผู้ที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว ย่อมต้องคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่เจ้าของทรัพย์สิน การกระทำของจำเลยจึงหาเป็นละเมิดต่อโจทก์ไม่ และหาเป็นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงในสิทธิจำนองที่ได้ให้ไว้แก่ จน.ตาม ม.๖๕๓ ไม่ เพราะมาตราดังกล่าวเป็นกรณี จน.กระทำให้สิทธิหรือจำนองที่มีเพื่อประโยชน์ในการได้รับชำระหนี้ลดน้อยลงก่อนการได้รับชำระหนี้จนครบ

คำฯ

ร. ตัวที่สอง ระงับ (ม.๖๕๘)
 หนี้อำนาจที่ค้ำประกันระงับ
 ผู้ค้ำประกันหลุด เช่น ลูกหนี้
 ชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้อปลดหนี้
 แล้ว มีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว
 เป็นต้น

๒) ม.๖๕๘

- หนี้อำนาจระงับด้วยการชำระหนี้หรือเหตุใด ๆ (ความระงับหนี้ ม.๓๑๔ - ๓๕๓) หรือหนี้อำนาจเล็กน้อยและไม่มีหนี้ที่ฝ่ายใดต้องรับผิดชอบ ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ (ฎ.๓๘๘๘/๒๕๖๑) (ถ้าลูกหนี้ขั้นต้นไม่มีหนี้ที่ต้องรับผิดชอบ ผู้ค้ำประกันก็ไม่ต้องรับผิดชอบด้วย)
 - ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๘ เป็นโมฆะตาม ม.๖๕๕/๑

๒) ม.๖๕๘

หนี้อำนาจ เช่น หนี้อำนาจชำระหนี้ หากมีการแปลงหนี้ใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตามมาตรา ๘๕๒ (ยอมความนอกศาลหนี้อำนาจชำระหนี้) เมื่อหนี้อำนาจชำระหนี้ซึ่งเป็นหนี้อำนาจชำระหนี้ จึงไม่มีหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหนี้อำนาจชำระหนี้จะต้องรับผิดชอบอีก

๒) ม.๖๕๘

ฎ.๖๓๔๓/๓๘ จำเลยที่ ๑ ผิดสัญญาเช่าซื้อต่อโจทก์ จึงได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ดังนั้น สิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อเดิมจึงระงับไป และได้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นตามมาตรา ๘๕๐ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันสัญญาเช่าซื้อตามมูลหนี้เดิมจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

ลูกหนี้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้
ผ่อนผันเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้
โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดหรือไม่

๒) ม.๖๕๘

การทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เพียงผ่อนผันเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้ โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ ไม่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ หนี้เดิมยังคงมีผลใช้บังคับ
ฎ.๖๕๔๔/๖๑ โจทก์กับจำเลยที่ ๑ ตกลงทำบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเกี่ยวกับราคาค่าเช่าซื้อรถยนต์ อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินค่าเช่าซื้อในแต่ละงวด และระยะเวลาการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเท่านั้น อันมีลักษณะเป็นเพียงการกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้และระยะเวลาการชำระหนี้ใหม่ โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีเจตนาให้หนี้ที่เช่าซื้อตามหนังสือสัญญาเช่าซื้อระงับกันไป แล้วมาบังคับกันใหม่ตามบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้ออันจะถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญของหนี้และเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามมาตรา ๓๔๘ เมื่อบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อดังกล่าว ไม่ใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่อันทำให้หนี้เดิมระงับ โจทก์จึงยังมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ผู้ค้ำประกันตามสัญญาเช่าซื้อให้รับผิดชอบต่อโจทก์ได้

เจ้าหนี้คืนหนังสือค้ำประกันไป
เพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดหรือไม่

๒) ม.๖๕๘

เจ้าหนี้คืนหนังสือค้ำประกันไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้ ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด
ฎ.๒๓๕๐/๔๘ แม้โจทก์คืนหนังสือค้ำประกันของจำเลยให้แก่ หจก. อ. ไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้ที่โจทก์ แต่โจทก์มิได้เจตนาประสงค์จะให้ หจก. อ. และจำเลยพ้นจากความรับผิด ถึงจำเลยจะได้รับเวนคืนหนังสือค้ำประกันดังกล่าวซึ่งเป็นเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ซึ่งเข้าข้อสันนิษฐานตามมาตรา ๓๒๗ วรรคสามว่า หนี้นั้นเป็นอันระงับสิ้นไปแล้วก็ตาม แต่ข้อสันนิษฐานตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมิใช่ข้อสันนิษฐานเด็ดขาด ทั้งสิ้นส่วนจำกัด อ. ยังคงต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายและค่าปรับแก่โจทก์ จำเลยผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดในหนี้ดังกล่าวตามมาตรา ๖๕๘ (พข ๕๐) (ฎ.๘๐๔๔/๕๕)

คำฯ

๑. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)
หนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไป
หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้ค้ำประกันมี
สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดเฉพาะคราว
ในอนาคต

๓) ม.๖๕๕

(๑) ต้องเป็นกิจการเนื่องกันไปหลายคราว
- การค้ำฯ เพื่อกิจการกู้ยืมเพียงครั้งเดียว ผู้ค้ำฯ ไม่มีสิทธิบอกเลิก (ฎ.๑๘๔๑/๐๖ เนติ๖๗)
(๒) ต้องค้ำฯ ไม่มีจำกัดเวลา (ถ้ามีจำกัดเวลาเลิกไม่ได้)
(๓) บอกเลิกเพื่อคราวอันเป็นอนาคตแล้ว หนี้หลังจากนั้นไม่ต้องรับผิด แต่หนี้ก่อนบอกเลิกต้องรับผิด (เนติ ๒๐)
- หนี้มีก่อนบอกเลิก ผู้ค้ำฯ ต้องรับผิด (ฎ.๑๖๔๑/๐๘)
- บอกเลิกแม้ จน. ไม่ยอม ผู้ค้ำฯ ก็ไม่ต้องรับผิด (ฎ.๑๕๔๕/๓๗, ๒๕๓๖/๕๒)
- บอกเลิกด้วยวาจาก็ได้ มีผลเมื่อไปถึง จน.
- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๕ โฆษะตาม ม.๖๕๕/๑

๓) ม.๖๕๕

ถ้าหนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราว
ไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้

เช่น ค้ำประกันสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี
และไม่จำกัดเวลา หรือค้ำประกันบุคคลเข้าทำงานและ
ไม่จำกัดเวลา หรือค้ำประกันกรณีเจ้าหนี้ออกหนังสือ
แสดงตนค้ำบยเสด็จเรือออฟเรคริตและไม่จำกัดเวลา ฯ
ผู้ค้ำประกันมีสิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้
โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราวในอนาคต

๓) ม.๖๕๕

- แต่ถ้ามีหนี้ก่อนบอกเลิกผู้ค้ำประกันยังต้องรับผิดชอบ
- ป.พ.พ.ในลักษณะจำนองไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๕๕
ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับ (เนติ ๒๐)
- ส่วนวิธีบอกกล่าวเพื่อเลิกคราวในอนาคต ม.๖๕๕ ไม่ได้
กำหนดไว้ จึงบอกเลิกด้วยวาจาได้และไม่ต้องคำนึงว่า
เจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่ แต่ขอให้ไปถึงเจ้าหนี้ตาม
ม.๖๕๕ ว.๒

๓) ม.๖๕๕

การค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้
เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือบอกเลิกสัญญาค้ำประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์
โดยผู้จัดการของโจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาค้ำประกันมีผลทันที
ฎ.๑๘๔๕/๑๗ การค้ำประกันการทำงานของ ณ. ที่จำเลยทำไว้ต่อโจทก์เป็นการค้ำประกัน
เพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์ เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือ
บอกเลิกสัญญาค้ำประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์ โดย ณ. ในฐานะผู้จัดการของ
โจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๐ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาค้ำประกัน
มีผลทันที โดยไม่ต้องให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของโจทก์อนุมัติก่อน ฉะนั้น
การที่ ณ. เบียดบังเงินของโจทก์ไปเมื่อวันที่ ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๐ และวันที่ ๓๐ ต.ค. ๒๕๓๐
เป็นวันหลังจากวันที่จำเลยพ้นจากความเป็นผู้ค้ำประกันแล้ว จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบ

๓) ม.๖๕๕

ไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่
ฎ.๒๕๓๖/๕๒ จำเลยที่ ๕ ค้ำประกันหนี้จำเลย
ที่ ๑ ต่อโจทก์ เป็นการค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่อง
กันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์
ผู้เป็นเจ้าหนี้ ผู้ค้ำประกันอาจบอกเลิกการค้ำประกัน
หนี้ในอนาคตได้โดยบอกกล่าวความประสงค์ไปยัง
เจ้าหนี้ ทำให้ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ลูกหนี้
กระทำลงภายหลังคำบอกกล่าวนั้นได้ไปถึงเจ้าหนี้
ทั้งนี้ตามมาตรา ๖๕๕ แม้เจ้าหนี้จะไม่ยินยอมด้วยใน
การบอกเลิกการค้ำประกันก็ตาม

๓) ม.๖๕๕

การค้ำประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว ผู้ค้ำประกัน
ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๗ ข้อ ๕ ครงคำตอบ...การที่
ผู้ค้ำประกันจะบอกเลิกการค้ำประกันและหลุดพ้นความรับผิดชอบ
ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๕ ได้ จะต้องเป็นการค้ำประกันเพื่อ
กิจการอันเนื่องกันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้
แต่การค้ำประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินของนายเอก เป็นการ
ค้ำประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว นายศรีผู้ค้ำประกัน
จึงไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา... (เทียบ ฎ.๑๘๔๑/๒๕๐๖)...

ค้ำฯ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๗๐๐)
หนี้ที่ค้ำประกันมีกำหนด
เวลาชำระหนี้แน่นอนและ
เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้แก่
ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

๔) ม.๓๐๐

ผู้ค้าประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดตาม ม.๓๐๐ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ
ประการที่ ๑ หน้าที่ค้าประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ
ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้
 ผู้ค้าประกันจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่ผู้ค้าประกันจะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้น
 ในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือยินยอมในภายหลัง ผู้ค้าประกันจะไม่หลุดพ้น
 หนี้ประเภทที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน คือ หนี้ที่กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่ง
 ปฏิทินหรืออาจคำนวณนับได้โดยปฏิทิน เช่น คำกู้ยืมเงินนายแดง กำหนดชำระคืนวันที่ ๑
 มกราคม ๒๕๖๓ หรือคืนเมื่อครบ ๓ ปี นับแต่ทำสัญญา แต่เจ้าหนี้ประเภทที่ไม่มีกำหนดเวลา
 ชำระหนี้แน่นอน ถึงแม้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้ค้าประกันก็ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

๔) ม.๓๐๐

การค้าประกันความเสียหายของบุคคลเข้าทำงาน
มิใช่การค้าประกันหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน
 (เพราะไม่แน่ว่าความเสียหายจะเกิดขึ้นหรือไม่เมื่อใด)
 แม้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้ค้าประกันก็ไม่หลุดพ้น
 จากความรับผิด (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๕๐๐/๐๗ การเพิ่มจำนวนผู้ค้าประกันขึ้นทำให้ผู้ค้าประกันคนเดิม
 พ้นความรับผิดไม่ และ การค้าประกันที่ลูกจ้างไม่ปฏิบัติหน้าที่ตัวแทน
 ตามระเบียบของนายจ้างทำให้นายจ้างได้รับความเสียหายผู้ค้าประกันยอม
 รับผิดนั้นเป็นการค้าประกันหนี้ที่ไม่มีลักษณะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนด
 แน่นอนจะผ่อนเวลาก็ได้ จึงห้าม.๓๐๐ มาปรับไม่ได้ (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ฎ.๖๒๓๗/๓๗ ตามมาตรา ๓๐๐ การที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อันจะมีผลให้
 ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดนั้นต้องเป็นการค้าประกันหนี้อื่นจะต้องชำระ
 ณ เวลาอันมีกำหนดแน่นอน แต่การที่จำเลยที่ ๒ ค้าประกันจำเลยที่ ๑ ต่อใจทัก
 ว่าหากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกจ้างทำให้โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างเสียหายจำเลยที่ ๒
 ยอมชดเชยค่าเสียหายให้แก่โจทก์นั้น มิได้เป็นการค้าประกันหนี้อื่นจะต้องชำระ ณ
 เวลาที่กำหนดแน่นอน จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด (เนติ ๖๓)

๔) ม.๓๐๐

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๓ ข้อ ๕ ระวังคำตอบ... นายเอกยกยอกเงิน
 ของบริษัทในขณะที่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ นายศรีจึงต้องรับผิดชอบ
 สัญญาค้าประกันที่นายเอกก่อเป็นหนี้ละเมิด การค้าประกันของนายศรี
 จึงมิใช่การค้าประกันหนี้อื่นจะต้องชำระ ณ เวลาที่กำหนดแน่นอนตาม
 ป.พ.พ.มาตรา ๓๐๐ ดังนั้น แม้บริษัทยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่นายเอก
 ก็ไม่ทำให้นายศรีหลุดพ้นจากความรับผิด (ฎ.๕๐๐/๐๗ และ ๖๒๓๗/๓๗)...

๔) ม.๓๐๐

สัญญากู้ยืมเงินที่จะชำระหนี้ภายในเวลา
นับแต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน
ว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้
กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้แน่นอน

ฎ.๖๒๒๘/๕๐ สัญญากู้เงินที่จำเลยทำไว้กับโจทก์ ข้อ ๑ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงและผู้ให้กู้ตกลงให้กู้เงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท และในวันที่ผู้กู้ได้รับเงินสดจำนวนดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว” ข้อ ๒ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงส่งมอบเงินกู้ตามสัญญาในข้อ ๑ โดยไม่มีดอกเบี้ยให้ผู้ให้กู้ภายในระยะเวลาที่ผู้กู้ได้ขายที่ดินอันเป็นทรัพย์สินมรดกเฉพาะส่วนของผู้กู้อย่างเรียบร้อยแล้ว” ดังนั้นเห็นว่า หน้าที่ตามสัญญาได้เกิดขึ้นแล้วตามสัญญาข้อ ๑ ส่วนสัญญาข้อ ๒ เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับกำหนดเวลาชำระหนี้อันเป็นเงื่อนไขให้อำนาจฟ้องขายที่ดินเฉพาะส่วนที่แบ่งแยกเป็นของจำเลยได้ก่อนตามที่ระบุไว้ในสัญญาข้อ ๒ ดังกล่าว ไม่เป็นการแน่วแน่ชัดว่าเมื่อมีการแบ่งแยกที่ดินเสร็จแล้วจำเลยจะสามารถขายที่ดินได้หรือไม่ หรือจะขายที่ดินนั้นได้เมื่อใดเพราะเป็นเหตุการณ์ในอนาคตที่มิใช่จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

กำหนดเวลาชำระหนี้โดยการกำหนดเงื่อนไขเช่นนี้จึงไม่แน่นอน ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้กำหนดเวลาชำระหนี้ ซึ่งจำหนี้ย่อมจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้โดยพลันตาม มาตรา ๒๐๓ วรรคหนึ่ง (นติ ๖๗)

 ๔) ม.๓๐๐

สัญญาที่ไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้ หนังสือทวงถามเพียงเป็นหลักฐานที่โจทก์เรียกให้จำเลยชำระหนี้ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่

สัญญาที่ยืมมิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ เช็กที่ผู้กู้ลงวันล่วงหน้าออกให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้ไม่ได้เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดวันหรือระยะเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนขึ้นแต่อย่างใด

ฎ.๑๑๒๔/๑๑ ผู้ไม่กำหนดเวลาชำระหนี้ เอกสารที่โจทก์มีถึงจำเลยทั้งสองแจ้งกำหนดเวลาชำระหนี้ให้ทราบก็เพียงเป็นหลักฐานที่เรียกให้ชำระหนี้ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยได้ตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่ แม้โจทก์ผ่อนเวลาให้แก่จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ ก็ไม่หลุดพ้น (นติ ๒๑, ๓๓)

ฎ.๓๑๕๐/๕๑ จำเลยที่ ๑ ท้า ส.ญ. ยืมเงินกับโจทก์ มีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้าฯ ทั้งได้มอบเช็คของจำเลยที่ ๑ ลงวันล่วงหน้าให้โจทก์ถือไว้ แต่ ส.ญ. ยืมมิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ ดังนั้น เช็คที่จำเลยที่ ๑ ออกให้โจทก์ไว้ หากได้เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนไม่ แม้ต่อมาจำเลยที่ ๑ จะได้ออกเช็คใหม่ลงวันล่วงหน้าต่อไปให้โจทก์ไว้แทน เช็คฉบับเก่าก็ไม่เป็นการผ่อนเวลาผู้ค้าฯ ไม่หลุดพ้น(นติ ๖๗)(ฎ.๒๗๕๖/๕๗)

 ๔) ม.๓๐๐

ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้

การผ่อนเวลา คือ ต้องเป็นการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่างผ่อนเวลานั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้ ผู้ค้าฯ ประกันจึงจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ แต่ถ้าในระหว่างเวลานั้น เจ้าหนี้ยังมีสิทธิฟ้องได้จะไม่ถือเป็นการผ่อนเวลา (นติ ๕๔)

ฎ.๓๑๑๐/๖๔ หลังจากจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาเช่าซื้อกับโจทก์ต่อมาจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเช่าซื้อกับโจทก์มีข้อตกลงเกี่ยวกับการชำระค่าเช่าซื้อใหม่จากเดิมที่ต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ เดือน นับแต่วันที่ ๒๐ ก.ย. ๕๖ เป็นต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๔๘ เดือน นับแต่วันที่ ๒๐ มี.ค.๖๐ ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีผลให้ระยะเวลาที่จำเลยที่ ๑ ต้องผ่อนชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จทอดยาวออกไปจากที่กำหนดไว้เดิม อันมีลักษณะของการผิดผ่อนที่โจทก์ผู้เป็นเจ้าของยอมผ่อนเวลาให้แก่จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้...

 ๔) ม.๓๐๐

ข้อสอบนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ รางคำตอบ ข้อ ๕

...การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้อื่นจะทำให้ผู้ค้าฯ ประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามมาตรา ๑๐๐ จะต้องเป็นการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่างผ่อนเวลานั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้

เมื่อนายไท (ลูกหนี้เงินกู้) ออกเช็คฉบับที่สอง ชำระหนี้แก่นายเทพ (เจ้าหนี้เงินกู้) แทนเช็คฉบับแรก (เช็คฉบับแรกเพื่อชำระหนี้เงินกู้แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน) แต่นายเทพยังมีสิทธิฟ้องขอให้บังคับนายไทชำระหนี้ตามมูลหนี้กู้ยืมเงินได้ จึงไม่เป็นการผ่อน(เวลา)ชำระหนี้ตามมาตรา ๑๐๐ นายทองจึงยังต้องรับผิดชอบตามสัญญาที่ประกัน

 ๔) ม.๓๐๐

ฎ.๒๘๖/๕๘ การผ่อนชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบนั้น จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลานั่นเองและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้นเจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องหรือฟ้องไม่ได้ การที่จำเลยที่ ๑ ซ้อสินค้าจากโจทก์ โดยจำเลยที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกัน แล้วจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ แม้จำเลยที่ ๑ จะส่งจ่ายเช็คลงวันที่ล่วงหน้าชำระหนี้แก่โจทก์ แต่เมื่อโจทก์ยังสามารถบังคับให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ตาม มูลหนี้ซื้อขายได้ กรณีไม่ใช่เป็นการตกลงกำหนดวันหรือระยะเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอน จึงไม่เป็นการที่จำหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อื่นจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตามมาตรา ๓๐๐ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาค้ำประกัน

 ๔) ม.๓๐๐

การที่เพียงแต่รับเงินตามแต่ลูกหนี้จะส่งให้หนี้ ไม่เป็นการผ่อนเวลา
 ฎ.๓๐๖/๒๕๗๓ การที่โจทก์รับเงินตามแต่จำเลยที่ ๑ จะส่งให้หนี้ ไม่เป็นการผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ซึ่งจะถือเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันพ้นความรับผิดชอบได้ เพราะไม่เป็นการผูกมัดโจทก์แต่อย่างใด

 ๔) ม.๓๐๐

การที่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระซึ่งมีใช้การผ่อนเวลา
 ฎ.๓๑๐/๓๓ การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่จะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบนั้น จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลานั่นเองและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้นเจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องหรือฟ้องไม่ได้ กรณีที่เพียงแต่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระ โดยไม่มีการตกลงผ่อนเวลาแก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้จึงยังมีสิทธิเรียกร้องเมื่อใดก็ได้ ย่อมมีใช้การผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันจึงหาหลุดพ้นจากความรับผิดชอบไม่ได้

 ๔) ม.๓๐๐

ฎ.๓๒๔๔/๕๐ การที่เจ้าหนี้มีสิทธิจะบอกเลิกสัญญาได้ แต่ไม่ใช่สิทธิดังกล่าว หากเจ้าหนี้ที่จำหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ไม่ การที่โจทก์ปล่อยให้เวลาด่วงเลยมาถึง ๒๘ เดือน โดยมีได้บอกเลิกสัญญา จึงมีใช้การผ่อนเวลาให้แก่จำเลยที่ ๑ อันจักทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

 ๔) ม.๓๐๐

การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้และสัญญาจะชำระหนี้
ภายใน ๓๐ วัน โดยเจ้าหนี้มิได้ตกลงด้วยมีใช้การผ่อนเวลา
 (ฎ.๒๓๘/๐๘) แต่จำเจ้าหนี้ตกลงยินยอมด้วยถือเป็นการผ่อนเวลา
 (ฎ.๗๒๕/๐๕)

ฎ.๑๒๕๒/๕๕ ณ. พுகขอพักชำระอีก ๑ เดือน จนบอกว่าไม่เป็นไรทามาให้ครบ การพักด้วยปากไม่ผูกมัดกว่าใน ๑ เดือน จนจะต้องจนไม่ได้ ไม่ถือว่าผ่อนเวลา
 ฎ.๑๑๓๓/๑๐ ณ. ทำหนังสือรับสภาพหนี้จะชำระภายใน ๑ เดือน เป็นหนังสือที่ ณ. ทำขึ้นฝ่ายเดียว ไม่ใช่ ณ. และ จน.ตกลงกันให้ผู้ค้ำฯ หลุดพ้น
 ฎ.๓๔๒/๐๗ ที่ จน. ไม่ฟ้อง ณ. เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ไม่ใช่เป็นการผ่อนเวลาให้แก่ ณ. และการที่ผู้ค้ำฯ เตือน จน. ให้ฟ้อง ณ. และ จน. ไม่ฟ้อง ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องผ่อนเวลาอันจะทำให้ผู้ค้ำฯ หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ(ฎ.๖๗๓๔/๕๓)

๔) ม.๓๐๐

เจ้าหนี้ผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้ำประกันโดยไม่ได้ผ่อนเวลา
ให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

ฎ.๒๔๘๗/๑๖ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้ำประกัน
ก็มีไขเป็นเรื่องผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ กรณีจึงไม่ต้อง
ด้วยมาตรา ๓๐๐ ที่ผู้ค้ำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

๔) ม.๓๐๐

หากเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ได้ผ่อนเวลาแล้วผู้ค้ำประกันตกลงช่วยในการ
ผ่อนเวลานั้นในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือภายหลังต่อมาผู้ค้ำประกัน
ตกลงยินยอมด้วยเช่นนี้ ผู้ค้ำประกันจะไม่หลุดพ้นความรับผิด
มาตรา ๓๐๐ วรรคสองที่บัญญัติใหม่กำหนดว่า ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้
ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลา
ข้อตกลงนั้นใช้บังคับได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม

๔) ม.๓๐๐

เดิมข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้ผ่อนเวลา
ยินยอมให้เจ้าหนี้ผ่อนเวลาได้ ข้อตกลงนั้นเคยใช้ได้
แต่ปัจจุบันข้อตกลงล่วงหน้าในลักษณะนี้ถ้าทำขึ้นตั้งแต่วันที่
พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ มีผล
ใช้บังคับ จะใช้บังคับไม่ได้แล้ว เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม
แต่ไม่กระทบถึงสัญญาที่ทำไว้ก่อนหน้านั้น

- ม.๓๐๐ ว.๒ ข้อตกลงที่ผู้ค้ำฯทำไว้ล่วงหน้าก่อน จนผ่อนเวลาอันมีผล
เป็นการยินยอมให้ จนผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับได้
(ฎ.๕๓๔๑/๖๒, ๘๘๒๐/๖๑, (เนติ๕๘), (พษ๕๐))
- ม.๓๐๐ ว.๓ เป็นข้อยกเว้นของ ว.๒ ว่า ความใน ว.๒ มีที่ใช้บังคับแก่
กรณีผู้ค้ำฯ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือค้ำฯ เพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ
- ม.๓๐๐ ใช้กับจำนองเฉพาะกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓ (ม.๓๒๗)
- ม.๖๕๑ ว.๑ ตอนท้าย ...มีให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๓๐๐

สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๕๑)

แต่มีข้อยกเว้นอยู่ในวรรคหนึ่งตอนท้าย (ม.๖๕๑)
คือ ข้อตกลงลดหนี้ที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้
ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น
มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้
มีให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๓๐๐

ค้ำฯ

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๓๐๑)
เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน
ขอปฏิบัติชำระหนี้ (แบบครบถ้วน
ถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม
รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด

๕) ม.๓๐๑

เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ ผู้ค้าประกันขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ลูกหนี้ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิด และต้องระวังว่า มาตรา ๓๐๑ นี้ใช้กับผู้ค้าประกัน ไม่ใช่กับลูกหนี้ชั้นต้น กล่าวคือ แม้ลูกหนี้ขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ลูกหนี้ก็ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิด เพียงแต่อาจถือได้ว่าเจ้าหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดตามมาตรา ๒๐๗ หากลูกหนี้ต้องการหลุดพ้นจากหนี้ต้องไปวางทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๑

นอกจากนี้มาตรา ๒๒๒ ให้นำมาตรา ๓๐๑ มาใช้บังคับกับผู้จำหน่ายประกันหนี้ของบุคคลอื่นโดยอนุโลม

๕) ม.๓๐๑

- หนี้ถึงกำหนดชำระ ผู้ค้าฯ ขอชำระ จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หลุด
- ต้องเป็นกรณีหนี้ถึงกำหนดแล้ว ถ้าหนี้ยังไม่ถึงกำหนด ผู้ค้าฯ ไปขอชำระหนี้จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ ไม่หลุด
- ผู้ค้าฯ ต้องพร้อมปฏิบัติการชำระหนี้ ไม่ใช่แค่พูดคุยขอชำระหนี้ (ฎ.๔๔๗๕/๕๐, ๓๒๓๒/๔๕, ๖๐๒๗/๔๕)
- เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระหนี้ ผู้ค้าฯ ขอชำระหนี้จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หลุด แต่ ลน.ไม่หลุด
- ลน.ขอชำระหนี้จน.ไม่รับ ลน.ไม่หลุด และผู้ค้าฯ ไม่หลุด
- ม.๓๐๑ ใช้กับจำนองกรณีผู้จำนองเป็นบุคคลที่ ๓(ม.๒๒๗)

๕) ม.๓๐๑

- เมื่อผู้ค้าประกันขอชำระหนี้ ตามสิทธิในมาตรา ๖๕๑ ว.๑ เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้าประกันเป็นอันหลุดพ้นจากความรับผิดตาม ม.๓๐๑ ว.๒

๕) ม.๓๐๑

ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงตามมาตรา ๓๐๑ นี้มักเกิดจากเมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้าประกันขอปฏิบัติการชำระหนี้โดยชอบแล้ว เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้จากผู้ค้าประกันโดยจะให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้เกินกว่าความรับผิดของผู้ค้าประกัน ย่อมทำให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิด

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๖ ธงคำตอบ ข้อ ๕...เมื่อหนี้ถึงกำหนด นายเพชร (ผู้ค้าประกัน) ขอชำระหนี้แก่นายธนาคารโดยชอบแล้วตามมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง แต่นายธนาคาร (เจ้าหนี้) ไม่ยอมรับชำระหนี้จากนายเพชร โดยจะให้นายเพชรชำระหนี้ในยอดหนี้ที่เกินกว่าความรับผิดของนายเพชร ย่อมทำให้ นายเพชรซึ่งเป็นผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในการชำระหนี้รายนี้ตาม มาตรา ๓๐๑ วรรคสอง (เทียบ ฎ.๓๗๒/๒๕๓๗)

ฎ.๓๗๒/๒๗ จำเลยที่ ๓ ค้าฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตาม ส.ญ.กู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ (ปัจจุบัน ม.๒๒๗/๑ ว.๒ ผู้จำนองประกันหนี้บุคคลอื่นแล้วจะเป็นผู้ค้าประกันด้วยไม่ได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้น ม.๒๒๗/๑ ว.๒ ตอนท้าย) ที่ทำไว้แก่โจทก์ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แสดงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนาค้าฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ กู้เบิกเงินเกินบัญชีเกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น เมื่อครบกำหนดตามสัญญาจำเลยที่ ๓ มีหนี้สินขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนี้ นั้นถึงกำหนดโดยชอบตาม ม.๓๐๑ ว.๑ แล้วเมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้าฯและผู้จำนองหลุดพ้นจากความรับผิดในการชำระหนี้ตาม ม.๓๐๑, ๒๒๗, ๓๔๔(๓) (เนติ ๕๖)

๕) ม.๓๐๑

ฎ.๔๔๕/๔๒ การที่จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าประกันเสนอชำระหนี้ให้โจทก์ภายหลังจากที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ผู้เบิกเงินเกินบัญชี และจำเลยที่ ๒ ผู้ค้าประกันเป็นคดีนี้แล้วโดยหนี้ตามสัญญาเบิกเงินเกินบัญชีและสัญญาค้าประกันตามฟ้องถึงกำหนดชำระ ตั้งแต่ก่อนฟ้อง เมื่อจำเลยที่ ๒ มิได้เสนอขอชำระหนี้ให้โจทก์ในช่วงเวลาดังกล่าว กรณีจึงมิใช่เป็นการขอชำระหนี้ตั้งแต่เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ ตามมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

จํานอง มาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๒๓

มาตรา ๓๐๗

จํานองนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนีอันสมบูรณ์

หลักเกณฑ์ทำนองเดียวกับผู้ค้ำประกันตามมาตรา

๖๘๑ หนีประเภทที่เป็นโมฆะ เช่น การทำสัญญาจํานอง

การเข้าซื้อที่ไม่ได้ทำสัญญาเข้าซื้อเป็นหนังสือซึ่งเป็นโมฆะ

ผู้จํานองย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะจํานองจะมีได้แต่เฉพาะ

เพื่อหนีอันสมบูรณ์

มาตรา ๓๐๗

ฎ.๑๖๐๔/๒๕๓๖ จําเลยที่ ๒ และที่ ๓ จดทะเบียนจํานองที่ดินเป็นประกัน
หนีเงินกู้ของจําเลยที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมายก็เพียง
ต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับจําเลยที่ ๑ เท่านั้น เมื่อหนีการกู้ยืมเงิน
ระหว่างโจทก์กับจําเลยที่ ๑ มีอยู่จริงและสมบูรณ์ตามกฎหมาย ย่อมมีการ
จํานองเป็นประกันได้ตามมาตรา ๓๐๗, ๖๘๑ เมื่อโจทก์ยังไม่ได้รับชำระหนี้
โจทก์ย่อมบังคับเอากับผู้จํานองได้ (เนติฯ ๔๗)

มาตรา ๓๒๓

สำหรับผู้จํานองประกันหนีของบุคคลอื่น

ให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๓, ๓๐๐, ๓๐๑

มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๓๒๓)

(เนติฯ ๓๒, ๓๕)

(แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะค้ำประกัน

มาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง,

๖๘๕, ๖๕๒, ๖๕๔, ๖๕๕ มาใช้ (เนติฯ ๒๐)

(ฎ.๑๑๘๗/๒๕๑๗) (ยกเว้น ม.๖๘๑,๓๐๗)

มาตรา ๓๒๓, ๖๕๑

สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ สน. ตามมาตรา ๖๕๑

- การตกลงลดหนี้ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ แต่ต้องไม่ถึง
ขนาดเป็น ส.ญ.ประนีประนอมฯ ที่ทำให้หนีประเภทนี้ระงับ
- การตกลงลดหนี้ ตกลงก่อนหรือหลังผิดนัดก็ได้
- ผู้ค้ำฯ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับการลดหนี้ก็ได้ แต่ให้ จน.
มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำฯ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่ตกลง
- นำไปใช้กับผู้จํานองประกันหนีของบุคคลอื่นด้วย(ม.๓๒๓)

มาตรา ๓๒๓, ๖๕๓

ม.๖๕๓ นำไปใช้กับผู้จํานองประกันหนีของบุคคลอื่นด้วย(ม.๓๒๓)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญากู้เงิน

นายโท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท

จําหน่ายเป็นประกัน โดยมี...นายจตุรวาจจดทะเบียนจํานองที่ดินของตน...

เป็นประกันหนีรายนี้ไว้... ธงคำตอบ... การที่นายโทเจ้าหนี้คืน

แหวนเพชรที่จําหน่ายให้นายเอกถูกหนีไป อันทำให้สัญญาจําหน่ายระงับ

ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจตุรวาจผู้จํานอง

ไม่อาจรับช่วงสิทธิจําหน่ายได้ นายจตุรวาจย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด

เท่าที่ตนต้องเสียหายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๓, ๓๒๓ คือเท่ากับ

ราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายโทคืนให้นายเอกไป...

มาตรา ๗๒๗, ๗๐๐

ม.๗๐๐ นำไปใช้กับผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)
 ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบตาม ม.๗๐๐ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ
 ประการที่ ๑ หนี้ที่ประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ
 ประการที่ ๒ เจ้าหนี้อยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้
 ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่จะได้ตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้นในขณะที่เจ้าหนี้อ่อนเวลาหรือยินยอมในภายหลัง ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจะไม่หลุดพ้น
 ม.๗๐๐ ๖.๒ ข้อตกลงที่ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จน ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้ จน ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้เว้นแต่เจ้าช้อยกเว้นตาม ม.๗๐๐ ๖.๓
 นอกจากนี้ ม.๖๕๑ ๖.๑ ตอนท้าย ...มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลากตาม ม.๗๐๐

มาตรา ๗๒๗, ๗๐๑

ม.๗๐๑ นำไปใช้กับผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย
 ฎ.๓๘๒/๓๗ จำเลยที่ ๓...จำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตามสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ เมื่อครบกำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดโดยชอบตามมาตรา ๗๐๑ วรรคหนึ่งแล้ว เมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็น...ผู้จ้างองหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในการชำระหนี้ตามมาตรา ๗๐๑, ๗๒๗, ๗๔๔ (๓)

(๕) มาตรา ๗๒๗, ๗๐๑

ต้องระวัง (มาตรา ๗๐๑ ประกอบมาตรา ๗๒๗)
 - เมื่อหนี้ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ แต่ลูกหนี้ชั้นต้นยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

มาตรา ๗๒๗

สำหรับผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๗, ๗๐๐, ๗๐๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๗๒๗) (เนติฯ ๓๒, ๓๕) (แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะคำประกันมาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง, ๖๘๕, ๖๘๒, ๖๘๔, ๖๘๕ มาใช้ (เนติฯ ๒๐) (ฎ.๑๑๘๗/๒๕๑๗) (ยกเว้น ม.๖๘๑,๗๐๗)

- ในกรณีของผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ ๖.๒ ในลักษณะคำประกันมาใช้บังคับ (เทียบ ฎ.๑๓๓๓๓๗/๕๖)
 - ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วยกันจะไล่เบียดกันเองไม่ได้ (ม.๗๒๕)

ฎ.๑๑๘๗/๑๗ ในกรณีที่จำนองทรัพย์สินของตนประกันหนี้ของบุคคลอื่นนั้นต้องบังคับตามป.พ.พ.ในลักษณะจำนองซึ่งมิได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๖๘๕ ในลักษณะคำประกันมาใช้บังคับ ผู้จ้างองจึงจะขอให้บังคับการชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนไม่ได้และจะขอให้บังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันก่อนก็ไม่ได้

แม้สัญญาจ้างระบุว่าผู้จ้างตกลง
ยินยอมร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ แต่เหตุ
อายุความสะดุดหยุดลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว
ของลูกหนี้ ไม่มีผลถึงผู้จ้างดังกล่าว
ตามมาตรา ๒๕๕ วรรคสอง จะถือว่า
ผู้จ้างดังกล่าวเปรียบเสมือน
ผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๒ ไม่ได้
(ฎ.๒๖๕๖/๒๕๖๑ (เนติ))

ถ้ารับกรณีการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีแก่กับผู้เท่านั้น เมื่อหนี้การ
กู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการ
จ้างเองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่า กรณีการค้ำประกันแม้จะ
มีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิเรียกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐาน
การกู้ยืมเงินขึ้นต่อผู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ อันจะส่งผลให้
ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิด แต่ผู้จ้างไม่มีสิทธิเรียกข้อต่อสู้ดังกล่าว
ยังต้องรับผิด (เนติ ๔๗, ๔๘)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๒๐
ธงคำตอบ...แต่สำหรับการจ้าง
หนังสือบอกเลิกของนายเงินไม่มีผล
ตามกฎหมาย เพราะมาตรา ๗๒๗...
ไม่ได้ให้อนุโลมตามมาตรา ๖๕๕
มาใช้บังคับด้วย

ขอให้ทุกท่าน
ประสบความสำเร็จในการสอบ